

Tunc apparuit ei splendidus et regnabat
charitati sup. et dixit qd illam missa esset
litteratus a purgatorio. et dixit se iam ad
celum transiurū. **Quintum** est qd ille q
tardat suam cōfessionem vsqz in agonem
mortis et extremitatē vite. et si vere et bene
peniteat. tamen minore gloriā habebit ī
celo. Nam valde dissimiles erunt ī pmo
ille qui in extremis penitet. et ille q trigin-
ta vel qdraginta annis deo seruiuit. Vñ
dī in euangelio **Joh. xliij.** In domo p̄ris
mei mansiones multe sunt. De hoc quere
ante sermone. xx. j.

De virginibus Sermo. clvij.

Simile est re-

gnum celoꝝ thesauro abscon-
dito in agro. **zē. Mat. xij.**

Per istuz thesaurū intelligit
vginitas que est thesaurus sup omes the-
sauros. Vñ **Ecc. xvi.** Nō est p̄digna
ponderatio cōtinētis aīe. Vñ pro p̄senti
de v̄ginitate aliqua sunt dicēda. Primo
de v̄ginitatis dignitate. Secundo q̄ chri-
stus requirit in sponsis suis. s. in v̄ginibus

Tertio exemplum. Quantum ad pi-
mum notandū qd beate sunt coniugate. be-
atiores vidue. beatissime sunt virgines.
Nam isti tres status differūt. sicut lux so-
lis. lux lune. et lux stellarū. Item differunt
sicut aurū. argentū. et plumbū. Vñ **Aug.**
de bono coniugali dicit sic. Sicut bonum
erat quod **Martha** faciebat occupata cir-
ca ministeriū sanctorū. sed **Maria magda-
lena** fecit melius. qd audiebat verbum dei.
Ita etiam bonuz **Susanne** in castitate cō-
iugali laudamus. sed bonum vidue **An-
ne** magis. sed tamen bonum v̄ginis **Ma-
rie** antepōnimus. Vñ etia **Damas. li. iij.**
Quanto angelus hōī est supior. tāto vir-
ginitas nuptijs ē honorabilior. Sed di-
ceret aliquis. qre virgines sunt beatores?
Rñdetur qd ppter v̄ginum dignitatē. Nā
christus in nouez dignitatibz p̄uilegiavit
dignitatem v̄ginum. q̄ significatē sūt per
nouem choros angelorū. **Primū** p̄uile-

gium v̄ginum est qd v̄ginitas est thesaur⁹
incompabilis sup omes thesauros. Nā
omnia regna mūdi. et omne aurū. et omes
lapides p̄ciosi. non p̄nt compari v̄ginita-
ti. Et in signū hui⁹ christus cōmendādo
v̄ginitatē compat eam thesauro. dicēs in
v̄bis p̄missis. Simile est regnū celorū zē.
Secundū p̄uilegiū est qd v̄ginitas est
vita angelica. **Amb.** Qui nō nubūt et vxo-
res nō ducunt. sicut angeli in terris sunt.
Hiero. etiā dicit. In carne p̄ter carnē vi-
uere non est humanū s̄ angelicum. Quid
enī sunt v̄gines nisi homīes celestes et an-
geli terrestres. Vñ **Amb.** in li. de officijs.
Supgreditur v̄ginitas cōditionē huma-
nē nature. per quā homines angelis assi-
milantur. **Tertium** est qd v̄gines sūt re-
gnū celorū. Nam deus habitat in eis.
Lud. xvij. Regnū dei itra vos ē. Quia sic
christus regnat in celo in sanctis. sic in ter-
ra in v̄ginibz. Vñ in epla. Sola est ca-
stitas q̄ in hoc mortalitatis loco et rempe
quendā statum immortalitatis rēp̄sentat.
Quā aut christus in v̄ginibz regnat. patet.
qd v̄gines sunt dei refectio. **Lan. ij.** Qui
pascitur inter lilia. i. v̄gines. Etia ipse chri-
stus pascit eas cum sua dulcedine. et meri-
to. qd ipse delitias carnis relinquit. ideo ī
christo delitias inueniūt. **Quartū** p̄ui-
legium est libri vite inscriptio. Nam ipse
v̄gines sunt scripte in libro vite. **Apoc. iij.**
Habetes pauca nōia q̄ non coinquinauerūt
vestimēta sua. Et subdiur. Et nō delebo
nomīa eorū de libro vite. Et de h̄ gaudere
debent v̄gines. et non in vanitatibz hui⁹
mundi. sicut in risibus et ludis **Mat. v.**
Gaudete qd nomina v̄ra scripta sūt in cel
Vñ **Aug.** Gaudia v̄ginum christi sūt de
christo. in christo. cū christo. post christū.
p christum. ppter christum. **Quintū** est
qd v̄gines sunt ornatu celī et pulcritudo
ecclīe. **Ecc. xliij.** Species celī glīa stellarū
id est virginū. qd sicut stelle celum ornant.
sic virgines ecclīaz. Stelle enī in die latēt
sed in vespere apparēt. sic in fine mūdi et in
resurrectione nouissima claritas virginū
apparebit. Vñ de qlibet iusto dicit illud

Sermo

Matth. xiiij. Fulgebunt iusti tanquam sol. sed
 virginēs quā mundiciā cordis et corporis suave
 runt per ceteris omnibus clariores erunt. **Unde**
Ambrosius in libro de virginibus. Pulcritudinē quā
 potest maiore estimare decore virginis quā amat
 a rege. probat a indice. dedicat domino. conse-
 cratur deo. **Tūc** mali et luxuriosi erunt de-
 formes. nigri. graues. passibiles. et imorta-
 les. quia mors fugit ab eis. **Tūc** casti lucebunt
 per alios. sicut stella differt a stella secundum **Aplian**
Sextum est quod christus speciale dilecti-
 onē habet ad virginēs. **Quis** enim magnos
 et pueros sanctos et omnes homines diligit.
 tamen specialiter virginēs per omnibus diligit. **Pro-**
uerb. xxij. Qui diligit cordis puritatē ha-
 bebunt regē amicū. **Beda** super **Lucā.** Sic
 christus in summa pace natus est ut se pacē
 diligere ostenderet. ita de virgine natus est ut
 se virginale decus diligere demonstraret. **Uñ**
 etiā **Hieronymus.** Plus ceteris amat christus
 virginēs quā sponte tribuit quod eis non est im-
 peratum. **Septimum** est quod habebunt
 specialem aureolā. **Est** autem aureola addi-
 tio ad gloriam electis communiter debitam.
Pro quo notandū quod virginēs. marty-
 res. et predicatorēs. habebunt speciale aureo-
 lam. **Uñ** queritur utrū virgo quā violenter cor-
 rumpitur perdat aureolā. **Rñdet** secundum sanctū
Iohannem. quod non dūmodo propositum virginatē
 habet. nec cōsentit in actū. **Uñ** legitur de be-
 ata **Lucia** quod dixit. Si me inuitā violau-
 ris castitas mihi duplicabitur. scilicet propter vir-
 ginitatē et iniuriā quā pateret si corrumpetur.
Uñ dicitur in decore. **Dū** virginitas sine p̄sensu
 corrumpitur. meritū castitatis duplicabitur
 xxxij. q. v. c. j. **Item** queritur utrum illa quā in
 carne est virgo. si propositū habet contrahēdi
 matrimoniū. et in tali proposito moritur. utrū
 habebit aureolā. **Rñdet** non. quia ad aure-
 olam p̄sequendā requiritur propositū perpetue
 virginitatis. **Uñ** **Albertus magnus.** et san-
 ctus **Iohannes.** dicunt. quod per solum cōsensū in actū
 m̄rimoniale perditur virginitas cum in mēte
 cōsistat. **Sed** recuperari potest ut patet in **Iohanne**
 euāgelista quē christus in nuptiis reuocauit.
Ergo si talis virgo in agone penitenter et mu-
 taret propositū. sic aureolā accipiet. **Et est**

sciendū quod virginitas carnis perditā nunquam re-
 cupari potest. **Uñ** dicitur in decore. **De** non potest
 facere de corrupta virginem. xxxij. q. v. **Si**
 paulus. **Uñ** etiā **Hieronymus.** Audeter loquor.
 cum omnia possit deus suscitare non potest virgi-
 nem de corrupta post ruinā. valet quidem
 liberare de pena. sed non valet coronare cor-
 ruptam. **Uñ** etiā **Isidorus.** de sum. b. **Dūne**
 peccatū per penitentiam recipit vulneris sani-
 tatem. virginitas si labitur nulla penitentia
 reparat ad integritatē. **Queritur** utrum
 melius sit fuare virginatē cum voto quā si-
 ne. **Rñdet** quod melius est fuare cum voto.
 quia homo se totus offert deo cum voto vel per
 votum. **Uñ** sicut maius est dare arborē
 cum fructu quā solum fructū sine arborē. **Sic**
 etiam est de virginatē quā fuatur cum voto
 et alia quā seruatur sine voto. **Quia** sic plus
 peccat qui post votum frāgit p̄missū. sic etiā
 plus meretur fuando votū. **Attamen** non est
 leniter vouendum. quia quādo postmodum
 m̄rimonium pertrahit. gūter christi in se of-
 fendunt. **De** hoc quere super sermone. xxxj.
P. Octauum privilegium est quod virginēs
 sunt sponse christi. **Quia** ipse summus ponti-
 fex de quo dicitur **Leuit. xxi.** quod summus pontifex
 virginem ducet in uxore. **Et** ex hoc sequitur quod
 ipsę virginēs sunt regine. quia habent christū
 regem glorię per sponso. p̄s. **Assistit** regina a
 dextris tuis. **Uñ** etiā **Cyprianus** in libro
 de virginatē. **Virginitas** est soror ange-
 lorum. victoria libidinū. regina virtutum.
 possessio omnium bonorum. **Nonum** privile-
 gium est quod virginitas principatū tenet tam in
 celo quā in terra. **Uñ** **Hieronymus.** In omni sexu
 et gradu pudicitia obtinet principatū. **No-**
 tanter dicitur sexu et gradu. quia duo sūt sexus
 scilicet masculinus et femininus. **In** masculino
 tenet principatū christus. **In** feminino vir-
 go gloriosa **Maria.** **In** gradu prophetarum **Jo-**
 hannes baptista. **In** predicatoribus noui te-
 stamenti **Paulus** qui est virgo. **Uñ** p̄p̄o-
 nitur **Petro** in sigillo papę. et frequenter
 depingitur ad dextrā christi. et **Petrus** ad
 sinistrā. ut patet in ecclesia ipsius beati **Pe-**
 tri. **In** euāgelistis beatus **Iohannes** euāgelista
 qui fuit virgo. **In** martyribus beatus **Stephanus**

et **Laurentius** q̄ moriebatur **vgines**. In
 cōfessionibz **Nicolaus** et **Martinus** q̄ sūt
vgines. Ergo honorabiliores sūt **vgines**
 deo et hominibz et angelis. **Quantum**
 ad secundū sciendū q̄ christus lex requirit ī
 sua sponsa. quoz si vnū defuerit. non sibi
 placet illa sponsa. **Primum** est pulcri-
 tudo q̄ cōsistit in puritate cōscientie. **Vñ**
Lāq̄. iij. Lota pulcra es amica mea ⁊ ma-
 cula non est in te. **zc.** Ergo q̄to p̄scientia
 vginis ē purior. tāto corā christo est ipsa
 pulcior. Ideo **vgō** debet diligēter custo-
 dire faciem aīe. i. cōscientie. non solū a ni-
 gredine peccati mortalis. s̄ etiā cum hoc a
 pulvere venialiū. q̄ venialia aīam macu-
 lant. sed mortalia denigrāt. Et ponit exē-
 plum q̄ denigrat imago vna ita aliq̄n q̄
 videri non pōt. et aliq̄n obscurat q̄ videri
 potest. s̄ non plene discerni. Et ppter hāc
 differentiā dicit **Bregi.** Veniale obscurat
 mortale obtenebrat. Ergo sicut vxor solet
 faciem suam lauare ⁊ eam mundā seruare
 et frequēter specula inspicere. vt si viderit ī
 speculo aliquā maculā in facie statī eaz de-
 ponat. Sic **vgō** christi lauare debet faciē
 cōscientie sue p contritione et cōfessionez.
 ⁊ specula inspicere. i. mādata dei cōsiderare
Vñ beat⁹ **Bregi.** Specula sunt mādata
 dei. et si deprehendit aliquā maculā. illaz p
 cōfessionē abluat. **Vñ Bern.** dicit. Ama
 cōfessionē si affectas decorem. **Secundū**
 q̄ christus requirit in sua sponsa est nobili-
 tas. q̄ non sufficeret q̄ sponsa sua eēt pul-
 cra nisi etiam esset nobilis. Hec nobilitas
 attēditur in honestate mox et custodia se-
 suum. ⁊ q̄to honesti⁹ et nobilius custodit
 tanto ē nobilior. **Lāq̄. vij.** Q̄ pulcri gres-
 sus tui. **Vñ** honestas sponse christi stat in
 h̄ q̄ nullus malū de ea sentiat. sed vt aliq̄
 edificentur de cōsolatione ipsius. **Vñ**
Bregi. Non licet intueri qd̄ nō licet cōcu-
 pisci. Item custodire debet aures ab audi-
 tu maloz. **Isid.** Nulla aurem tuā h̄monū
 impudicitia subrepat. **Van⁹** h̄mo cito pol-
 luit mentē. et facile agitur qd̄ libēter audie
 Item custodire debet man⁹ ab illicito ta-
 ctu. et pedes ab inutilibz discursibus custo-

diri dñt. **Vñ Bern.** Solent **vgines** que
 vere **vgines** sūt semp esse pauidę ⁊ nūq̄
 secure. Et aut corpus vginis custodiat.
 et bene regat. tūc oportet eam moderatiaz
 siue abstinentiā tenere. q̄ p abstinentiam
 caro domat. **Vñ Hugo** de sc̄to victore.
 Parca enī vita occidit vitia. libidinē ex-
 tinguit. virtutez nutrit. animū roborat. mē-
 tem ad celestia elenat. **Tertiū** qd̄ christ⁹
 requirit in sp̄sa sua. sine quo alia duo nō
 valēt. est sapiā. Et illa attendit in locuti-
 one discreta. Nam sponsa christi debet se
 se custodire in v̄bis. vt dicere possit cū p̄s.
 Os meū loq̄tur sapiām. Et populus q̄ au-
 dit eam loquentem dicere possit illud p̄s.
 Diffusa est grā in labijs tuis. **Qualis**
 debet t̄ esset vginis h̄mo. ostēdit sanctus
Hiero. dicens. Sit sermo vginis prudēs
 modestus ⁊ rarus. **Vñ** dicit **Amb.** Custo-
 di **vgō** vias tuas vt non delinquas ī lin-
 gua tua. **Nā** et bona loqui plerūq̄ p̄p̄iū
 est vginī. Verba enī bona loq̄ est signum
 bonitatis ī corde. Et ecōuerso malum loq̄
 ē signū p̄uersi cordis. **Mat̄. xij.** Ex abū-
 dantia cordis os loquit̄. Ergo **vgō** que
 turpia v̄ba loq̄tur est signum mali cordis
Chryso. sup **Mat̄.** Quale cor h̄z vnus-
 quisq̄ talia v̄ba loq̄tur ⁊ opa facit. **Aris.**
iiij. et̄. Qualis vnusquisq̄ est taliter dic̄
 et opatur et taliter viuīt. **Quartū** qd̄
 christus requirit in sua sponsa sine q̄ p̄dicta
 non sufficiunt. est diuitiaz abūdantia. et
 he diuitie cōsistūt in virtutibz. **Vñ Bregi.**
 Vere diuitie non opes sed virtutes sunt.
 Ergo sponsa christi d̄z h̄re humilitatē ex-
 emplo **Marie** q̄ de seipsa dicit. Respexit
 humili. an. sup. **Vñ Marie** vginitas deo
 non placuisset. si humilis non fuisset. Ex
 q̄ patet q̄ castitas nō p̄dest sup̄be vginī
Vñ Aug. Melius est humile cōiugiū q̄z
 sup̄ba vginitas. Item sponsa christi de-
 bet h̄nare obedientiā et frangere p̄p̄iā vo-
 luntatem. q̄ h̄ est valde meritoriu. **Euse-**
bins in eplis. Illum diem tū te benevixis-
 se puta in qua p̄p̄iam voluntatē abnega-
 sti et desiderijs tuis restitisti. **Hiero.** Tan-
 tum virtuti adijcies q̄tum volūtati p̄p̄ie

Sermo

subtraheris. Item sponsa christi debet ser-
uare charitatē. qz charitas est optima vir-
tutum. qz castitas sine charitate deo non
placet. **Bern.** Castitas sine charitate est
tanq̃ lampas sine oleo. subtrahere oleum. et
lampas nō lucet. tolle charitatē et castitas
non placet. **Un Greg. sup Ezech.** Anti-
quus inimic⁹ i nob castitatē sine charita-
te nō timet. qz ipse nec carne p̃mit. nec i ei⁹
luxuria dissoluit. **Ex** qbus patet qz xgo
christi q̃to pl⁹ hz de xginitate. humilita-
te. castitate. et obediētia. et sic d cētis xtu-
tibus. tāto est ditior. **Et** hē diuitie tā nobi-
les sūt qz solus de⁹ opat eas in nob. **Gal.**
iii. Qui tribuit nobis spm opat x̃tutes
i nobis. **Un etiā Aug.** Vir⁹ tā nobilis ē
vt nullus eam nisi sol⁹ de⁹ opetur in hōie
Quintum qd christ⁹ requirit est qz sp̃sa
sua sit sana et non languēs. **Hec** sanitas
aīe attendit in agilitate. **Et** in oīa signa
sanitatis p̃cipuū ē agilitas in mēbris. **Un**
sponsa christi dē esse agilis ad bona opera
Sz xgo pigra q̃ diu dormit. et bñ et lau-
te comedit est languēs et multuz infirma.
Silr xgo illa q̃ mane visitat ecclesiam et ser-
uit deo. et post prandiu vadit ad choream
et seruit mūdo. illa ē claudicās coraz deo.
Un ipse dicit p pphetā. **Usc** quo claudi-
catis in duas ptesz. **Sextum** qd chri-
stus requirit et sine q̃ p̃dicta non sufficiūt ē.
qz sponsa christi sit fidelis in amore sui sp̃-
si. sic qz nulli placere desideret nisi soli chri-
sto. **Apl.** Virgo cogitat q̃ dei sunt. et q̃
modo placeat deo. **Virgines** enī q̃ sp̃se
christi sunt. nō dñt diligētia adhibere sup
ornatū corporis. s̃ sup ornatū aīe. **Un Ly-**
prianus in epla **Quid** g̃ xginibz cū terre-
no cultu et corruptibilibz ornamētis. que
dñ placē hōibz satagūt deū offedūt. **Un**
Aug. in li. ad sa. vir. **Unica** xgo nec or-
natu capitis nec habitu nec oculis erectis
s̃ cum vultu ad terrā deposito pcedat. ne
in se viles inducat amores. **Et** si nō peat.
alijs pditionis causa nō existat. **Un** sp̃-
sa christi diligēter debet se cauere ab illi-
to amore. s. carnis libidine. qz virginitas
carnis cū corruptiōe mēti siliis ē sepulcris

ab eē speciosis. et inter⁹ plenīs sp̃urcijs.
Un Hiero. Nōnullē sunt xgines carne
nō sp̃i quaz corpus ē integz s̃ aīa corru-
pta. **Sz** illa xginitas hostia est christi cu-
ius nec mēte maculat cogitatio. nec car-
nē libido. **Un Iud.** d. sū. to. **Virgo** car-
ne et nō mēte nullū p̃miū habet i repromis-
sione. **Un Aug.** Felicioz mihi videt mu-
lier nupta q̃ nuptura xgo. habet enī illa
qd ista cupit. illa vni placere cupit. et stu-
det. ista multis. **Un** xgo q̃ est sp̃sa chri-
sti attendere dē qz vxor fidelis q̃ qd scit
placere marito suo s̃ facit. sic ipla dē face-
re christo. **Itē** sicut vxor fidelis nō ostēdit
signa familiaritatis alijs viris in p̃sentia sui
viri nec alias vnq̃. **Sic** nec xgo in p̃sen-
tia christi q̃ ubiqz est. et oīa xba. mores et
facta q̃ sponsa facit cōsiderat. **Sed** q̃tū
ad tertiū sciēdū qz ṽ illis q̃ inhonorāt vir-
gines q̃s christus sibi p̃uilegiant et sibi p̃-
elegit vt sint sponsę ipsius. **Pa**z xps tles
maxime puniet. et d̃ h̃ qre añ ser. xvij. **L.**
Aliuz sermonē de virginibus et
de sp̃uali matrimonio quere su-
pra sermone cxxiij. **k.**

De angelis. Sermo clviij.

Angeli eorum

A semp videt facie p̃ris mei q̃ i cel-
est. **Matth.** xvij. **Ex** q̃ hodierna
die pagis festū Michaelis et oīuz angelo-
rum. **Ideo** in p̃senti s̃mone de angelis
q̃ttuor sūt dicenda. **Primo** qre festum
angeloz solēniē sit celebrādū a nob. **Super**
q̃ m̃ det p̃mo qz ppter multitudinē an-
gelorū qz festū hodie pagim⁹. **Circa** qd
q̃ritur vtrū angeli sint in aliq̃ magno nu-
mero. **Rñdetur** s̃m sc̃m **Al.** qz sic. **Pa**z
excedūt omnē numez numeratū et omnez
numerabilē et visibilē multitudinez. **Un**
Dionysius in de celesti hierarchia. **Excedē**
tes numez ñroz materialū corporoz. **Apod**
vij. **Vidi** turbā magnā quā nemo dimu-
merare poterat. **Facili⁹** enī q̃s stellas celi et
guttas maris et folia arborū numeraret q̃s
numerū āgeloz. **Dodo** si festū vni⁹ sc̃i